

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ**

**КИЇВСЬКА МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
СОЮЗУ ЮРИСТІВ УКРАЇНИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ
МОЛОДІЖНИЙ
ПРАВНИЧИЙ СОЮЗ**

**АДВОКАТСЬКА КОНТОРА
«ВАСИЛИК&ЄВСТІГНЄВ»**

**ЮРИДИЧНА ГРУПА
«LCF LAW GROUP»**

ПРАВОВІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

**Збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-теоретичної конференції
(Київ, 11 жовтня 2012 року)**

*В рамках відзначення
Всеукраїнського Дня юриста*

Київ - 2012

проживання осіб що потребують забезпечення житлом або поліпшення житлових умов, але самостійно не в змозі задовольнити свою житлову потребу, котре відповідає санітарно-технічним вимогам, житловим нормам, має технічні прилади для економії споживання житлово-комунальних послуг та власну систему розрахунку вартості. Це житло не може бути об'єктом ринкових відносин.

Список використаних джерел:

1. Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки: закон України від 11.06.2009 № 1511-VI // Відомості Верховної Ради. – 2009. – № 47-48. – Ст. 720.
2. Про заходи щодо будівництва доступного житла в Україні та поліпшення забезпечення громадян житлом: указ Президента від 08.11.2007 № 1077/2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1077/2007>.
3. Про затвердження Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 11.11. 2009 №1249. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1249-2009-p>.
4. Порядок здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов: постанова Кабінету Міністрів України від 25.04. 2012 № 34. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/343-2012-p>
5. Про забезпечення громадян доступним житлом: проект закону від 25.03.2009 № 4124 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc34?id=&pf3511=34601&pf35401=136199

ЗАКОНОДАВЧЕ ВИЗНАЧЕННЯ ІМПОРТУ ТА ЕКСПОРТУ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Довбиш Валерій Аркадійович,

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри українознавства, політології і права Вінницького національного технічного університету

Аналіз змісту поняття «зовнішньоекономічна діяльність», свідчить про те, що зовнішньоекономічна діяльність має такі основні правові ознаки: 1) це - суспільні відносини у сфері міжнародної економічної діяльності; 2) ця діяльність має господарський характер; 3) суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності є суб'єкти господарської діяльності України та іноземні суб'єкти господарської діяльності; 4) зовнішньоекономічна діяльність здійснюється в торговельній, інвестиційній, валютно-фінансовій, виробничо-промисловій, науково-технічній та культурно-освітній сферах; 5) зовнішньоекономічна діяльність має місце як на території України, так і за її межами; 6) зовнішньоекономічна діяльність може будуватись як на підприємницьких так і на не підприємницьких взаємовідносинах між її суб'єктами і має на меті отримання прибутку та/або досягнення соціального ефекту.

Провідну роль серед різних видів зовнішньоекономічної діяльності відіграють експорт та імпорт товарів. Відповідно до ст. 1 Закону України „Про зовнішньоекономічну діяльність”, імпорт (імпорт товарів) — це купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктах господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Зазначене поняття характеризує купівлю (в тому числі з оплатою в негрошовій формі) товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України як вид господарської діяльності українських суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у відносинах з іноземними суб'єктами господарської діяльності. При цьому вказана діяльність включає також і

купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами. Тобто при здійсненні імпорту вітчизняний суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності реально виступає покупцем.

Зазначена стаття цього ж Закону України визначає також поняття експорту (експорту товарів). Це - продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж українським суб'єктом іноземному суб'єкту господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.

Це визначення характеризує продаж (в тому числі з оплатою в негрошовій формі) товарів з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів як вид господарської діяльності українських суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у відносинах з іноземними суб'єктами господарської діяльності. Здійснюючи експорт (експорт товарів) вітчизняний суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності фактично виступає продавцем.

З огляду на це випливає висновок, що поняття «імпорт» та «експорт» в чинній редакції визначають статус української сторони у її договорі купівлі-продажу з іноземним партнером: вона виступає відповідно покупцем чи продавцем.

Однак, вказані визначення, на наш погляд, носять «незакінчений», «неповний» характер, оскільки в них формально-юридично зафіксовано лише в найбільш загальних рисах зміст діяння українських суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (купівля чи продаж товарів), та зовсім не описані їх права та обов'язки, особливо – стосовно оплати товару. Крім того, сьогодні поза змістом цих визначень залишаються відповідні «дзеркальні» діяння іноземних суб'єктів господарської діяльності, та їх відповідні права та обов'язки.

Для подолання такої «однобічності» чинних визначень імпорту та експорту видається доречною їх законодавче оновлення. Таке оновлення можливе через закріплення законодавцем у зазначеній нормі Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» взаємних прав та обов'язків сторін експорту та імпорту щодо передачі та прийому (обов'язку прийому) товару і оплати цього товару як сторін зовнішньоекономічного договору (контракту) купівлі-продажу. В основу такої конкретизації, на наш погляд, доцільно покласти ст. 655 ЦК України. З огляду на зміст цієї норми експорт та імпорт можна визначити наступним чином:

- імпорт - це зовнішньоекономічний договір купівлі-продажу, за яким український суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності (покупець) приймає або зобов'язується прийняти певний товар у власність від іноземного суб'єкта господарської діяльності і сплатити за нього певну грошову суму (у тому числі з оплатою в негрошовій формі), а іноземний суб'єкт господарської діяльності (продавець) передає або зобов'язується передати цей товар з ввезенням або без ввезення цього товару на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами;

- експорт - це зовнішньоекономічний договір купівлі-продажу, за яким український суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності (продавець) передає або зобов'язується передати певний товар у власність іноземному суб'єкту господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі), а іноземний суб'єкт господарської діяльності (покупець) приймає

або зобов'язується прийняти цей товар і сплатити за нього певну грошову суму, з вивезенням або без вивезення цього товару через митний кордон України, включаючи реекспорт товару.

ГРІНМЕЙЛ (КОРПОРАТИВНИЙ ШАНТАЖ) ЯК ОДНА ІЗ ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ КОНФЛІКТІВ

Гелич Юлія Олександрівна,

кандидат юридичних наук, професор кафедри господарського права і процесу навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Гелич Алла Олександрівна,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри господарського права і процесу Юридичного інституту Національного авіаційного університету

Характерною особливістю сучасної української реальності є виникнення великої кількості конфліктів у сфері реалізації корпоративних прав, до яких належить і грінмейл (корпоративний шантаж), що є новітньою загрозою фінансово-економічній безпеці підприємства і безпеці держави в цілому [1, с. 83]. Вірне розуміння його змісту неможливе без з'ясування сутності самого терміну «грінмейл».

В сучасних словниках грінмейл (від англійського greenmail - буквально, «зелена пошта») визначається як діяльність, спрямована на отримання надприбутку за допомогою спекуляцій чи зловживань своїми правами акціонера по відношенню до підприємства. Дана мета досягається шляхом придбання такої кількості акцій компанії, щоб створити загрозу її ворожому поглинанню з метою подальшого перепродажу цих акцій за завищеною ціною тій самій компанії. Даний термін походить від blackmail («чорна пошта») - кримінально караний шантаж, вимагання. Однак між «зеленою» та «чорною поштою» існує принципова відмінність: класичний грінмейл завжди здійснюється в рамках закону [2, с. 81].

Як зазначає М.Г. Юнцев, грінмейл - це комплекс різних корпоративних дій, які вживаються міноритарним акціонером з метою примусити товариство або його основних акціонерів придбати акції, які належать такому міноритарію, за вельми високою ціною [3, с. 10].

На думку А.В. Смітюха, грінмейл (фінансовий шантаж) постає як форма зловживання своїми правами у ході спланованого конфлікту відповідно до певного сценарію (стратегічного плану), з метою через спричинення шкоди спонукати особу, щодо якої спрямовані недружні дії до сплати винагороди за припинення недружніх дій з боку грінмейлера у формі купівлі певних прав за завищеною ціною, або виплати винагороди за відмову від претензій, або надання таких переваг, які не можуть бути законно отримані на існуючих умовах господарського обороту [4, с. 21].

Утім, що у роботах деяких вітчизняних дослідників проблематика грінмейлу висвітлюється таким чином, що має місце, фактично, змішування понять грінмейлу та рейдерства [5; 6]. Саме тому, слід звернути увагу на ряд визначень поняття рейдерства, що їх пропонують різні автори, які розуміють рейдерство: як порушення закону на будь-якій стадії набуття контролю над підприємством [7, с. 29]; як цілеспрямовану зміну прав власності на підприємницькі активи за допомогою неправосудних судових рішень та адміністративних рішень із використанням психологічного та силового тиску [8, с. 14]; як недружнє заволодіння підприємствами [9, с. 23]; як недружнє поглинання підприємств [10, с. 23]; як протиправні захоплення підприємств [11, с. 6]; як незаконні поглинання (захоплення) одного із суб'єктів господарювання